

Vrste upravnih akata u Republici Hrvatskoj

Trajbar, Mateja

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Law / Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:199:432169>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-26**

Repository / Repozitorij:

[Repository Faculty of Law University of Zagreb](#)

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
PRAVNI FAKULTET U ZAGREBU
STRUČNI POREZNI STUDIJ**

Katedra za upravno pravo

VRSTE UPRAVNIH AKATA U REPUBLICI HRVATSKOJ

ZAVRŠNI RAD

Student: Mateja Trajbar

Mentor: izv. prof. dr. sc. Marko Turudić

Zagreb, 2024.

SAŽETAK

U radu se analizira pojam upravnog akta, njegovo teorijsko određenje, te uvjeti i obilježja važna za njegovo donošenje u pravnom sustavu Republike Hrvatske. Posebna pažnja posvećena je klasifikaciji različitih vrsta upravnih akata, uključujući konstitutivne i deklaratorne akte, pozitivne i negativne akte te složene i jednostavne akte. Rad također istražuje pravne posljedice koje upravni akti proizvode te važnost zakonitosti u njihovom donošenju. Kao primjer, naveden je slučaj neispravnog upravnog akta kako bi se ukazalo na potencijalne pogreške i njihove pravne posljedice. Na kraju, rad ističe važnost pravilnog postupanja upravnih tijela u skladu s pravnim normama i načelima zakonitosti.

Ključne riječi: upravni akt, konstitutivni akt, deklaratorni akt, zakonitost, pravne posljedice, primjer neispravnog akta.

ABSTRACT

This paper analyzes the concept of administrative acts, their theoretical framework, and the conditions and characteristics essential for their adoption within the legal system of the Republic of Croatia. Special attention is given to the classification of various types of administrative acts, including constitutive and declaratory acts, positive and negative acts, as well as complex and simple acts. The paper also explores the legal effects produced by administrative acts and the importance of legality in their adoption. A case study of an invalid administrative act is presented to highlight potential errors and their legal consequences. Finally, the paper emphasizes the importance of proper procedures by administrative bodies in accordance with legal norms and principles of legality.

Keywords: administrative act, constitutive act, declaratory act, legality, legal effects, invalid administrative act example.

IZJAVA O IZVORNOSTI

Ja, Mateja Trajbar, pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključiva autorica završnog rada te da u radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova i da se prilikom izrade nisam koristila drugim izvorima osim do onih navedenih u radu.

Mateja Trajbar v.r.

Mateja Trajbar

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. TEORIJSKO ODREĐENJE UPRAVNOG AKTA	2
3.1. Uvjeti za donošenje upravnog akta	4
4. OBILJEŽJA UPRAVNOG AKTA U UPRAVNOM SPORU	6
5. VRSTE UPRAVNIH AKATA	7
5.1. Konstitutivni i deklaratorni upravni akti	7
<i>5.1.1. Vrste konstitutivnih upravnih akata</i>	8
<i>5.1.2. Ovlašćujući i obvezujući konstitutivni akti</i>	8
<i>5.1.3. Dozvola i povlastica</i>	8
<i>5.1.4. Odobrenje</i>	9
<i>5.1.5. Akti koji kreiraju trajni pravni odnos</i>	9
5.2. Akti o podjeljivanju sposobnosti	10
<i>5.2.1. Akti administrativnog kažnjavanja</i>	10
<i>5.2.2. Akt-uvjet</i>	11
<i>5.2.3. Dispenz</i>	11
<i>5.2.4. Osobni konstitutivni upravni akti</i>	11
<i>5.2.5. Jednostavni i složeni upravni akti</i>	12
5.3. Pozitivni i negativni upravni akti	12
<i>5.3.2. Rješenja i zaključci</i>	13
<i>5.3.3. Upravni akti doneseni na prijedlog ili uz pristanak stranke</i>	13
<i>5.3.4. Anticipirani i retroaktivni upravni akti</i>	14
<i>5.3.5. Upravni akti predstavničkih tijela i poglavarstava</i>	15
5.4. Slobodni i pravno vezani upravni akti	15
<i>5.4.1. Neispravni i nepravilni upravni akti</i>	16
6. PRIMJER NEISPRAVNOG UPRAVNOG AKTA	18
6.1. Analiza primjera	19
7. ZAKLJUČAK	20
8. LITERATURA	21

1. UVOD

Upravni akti predstavljaju temeljne pravne instrumente kojima tijela javne vlasti ostvaruju svoje ovlasti i djeluju prema pravnim i fizičkim osobama. Oni omogućuju reguliranje prava, obveza i pravnih interesa pojedinaca i pravnih subjekata u skladu s pravnim normama. Upravo zbog njihove sveprisutnosti u svakodnevnom životu, razumijevanje pojma, obilježja i vrste upravnih akata od ključne je važnosti za pravnu praksu i teoriju.

Cilj ovog rada je pružiti sustavnu analizu upravnih akata unutar pravnog sustava Republike Hrvatske. Rad se fokusira na teorijske aspekte definicije upravnog akta, uvjete za njegovo donošenje, pravne posljedice koje takvi akti proizvode te klasifikaciju različitih vrsta upravnih akata. Osim toga, obrađuju se i izazovi koji se javljaju u praksi, poput pitanja zakonitosti i mogućih nepravilnosti u postupku donošenja akata.

Posebna pažnja posvećena je razmatranju konkretnog primjera neispravnog upravnog akta, što služi kao ilustracija potencijalnih grešaka i njihovih posljedica na pravnu sigurnost i položaj stranaka u upravnom postupku. Analiza ovog primjera omogućava dublje razumijevanje značaja zakonitog i pravilnog postupanja nadležnih tijela prilikom donošenja upravnih akata.

Rad naglašava važnost zakonitosti, pravne preciznosti i dosljedne primjene pravila u upravnim postupcima, s ciljem očuvanja povjerenja građana u javnu upravu i zaštite njihovih prava. Ova tema od posebnog je značaja za sve pravne i upravne stručnjake, ali i za širu javnost, s obzirom na utjecaj koji upravni akti imaju na društveni i pravni poredak.

2. TEORIJSKO ODREĐENJE UPRAVNOG AKTA

U povijesnom kontekstu, pojam upravnog akta pojavljuje se tek početkom 19. stoljeća u Francuskoj. Nastaje kao rezultat povijesnog razvoja koji je zahtijevao razdvajanje brojnih i različitih društvenih odnosa, koji proizvode obveze i prava i obveze pravnih i fizičkih osoba, od nadležnosti redovnih sudova. Prvi pokušaj definiranja upravnog akta u francuskoj teoriji opisuje ga kao „svaki akt koji je podložan tužbi pred upravnim sudovima.“¹ U hrvatskom pravnom sustavu, razvoj definicije upravnog akta temelji se na prepoznavanju njegovih bitnih obilježja. Stjepanović ističe „1. da je to pravni akt uprave, 2. da je to akt vlasti i 3. da je on konkretan.“² Da bi se njegova priroda jasnije razumjela, potrebno je naglasiti ključne aspekte koji pojašnjavaju njegov značaj. Upravna teorija pritom najčešće ističe njegove osnovne karakteristike, koje obuhvaćaju:³

- a) jednostranost i autoritativnost,
- b) specifičnost,
- c) pravne posljedice,
- d) obveznost u skladu sa zakonom.

Kod autoritativnosti upravnog akta, donositelj akta djeluje autoritativno, odnosno s pozicije vlasti i koristi „jaču volju“. Pri tome, pridržava se ovlasti koje je dobio pravnom normom. Što znači da upravna tijela na temelju autoritativnosti imaju ovlast donositi pravne akte, dok su stranke dužne pridržavati ih se. S druge strane, prinudnost odnosno prinudno izvršavanje upravnog akta koje može vrijediti ako stranke propuste izvršiti obvezu iz akta, dolazi upravo od same autoritativnosti koju posjeduje donosioc akta.⁴ Sljedeći bitan element upravnog akta je konkretnost, koja znači da se upravni akt odnosi na točno određeni slučaj. Iz odredbi koje sadrži mora se točno razabrati o kojem se konkretno slučaju radi. Upravni akt mora biti dovoljno precizan, jasan i nedvojbjen u svojim odredbama tako da stranke mogu razumjeti i ispuniti svoje pravne obveze.

S druge strane, jednostranost upravnog akta usko je povezana s njegovom konkretnom naravi, budući da je upravni akt uvijek rezultat jednostrane odluke, a pravne obveze iz takvog akta obvezujuće su samo za stranke koje su obuhvaćene tim aktom.⁵ Sljedeće je pravno djelovanje

¹ Borković, Ivo., *Upravno pravo*, VII. Izmjenjeno i dopunjeno izdanje, Zagreb, Narodne novine d.d., 2002., str. 359.

² Ivančević, V., *op. cit.*, u bilj. 1, str. 232.

³ Borković, I., *Upravno pravo*, Informator, Zagreb, 1997., str. 326-327.

⁴ Borković, I., *op. cit.*, u bilj. 4, str. 327.

⁵ *Ibid.*

upravnog akta koje bi se moglo navesti kao najbitnija karakteristika s obzirom da je i cilj donošenja upravnih akata stvaranje pravnih učinaka. Bilo da se pravni odnosi zasnivaju, mijenjaju ili ukidaju ili pak samo utvrđuju sve je to dio pravnog učinka koji izaziva upravni akt. Posljednji element upravnog akta jest njegova pravna vezanost, koja ima dvojako značenje. U prvom smislu, pravna vezanost zahtijeva da donositelj upravnog akta djeluje u granicama koje su određene pravnom normom, dok s druge strane akt mora biti oblikovan i sadržajno usklađen sa propisanim pravnim pravilima.⁶ Ovdje se jasno može vidjeti kako je uprava obvezna pridržavati se pravnih normi i postupati unutar njihovih granica. Ako bi donositelj odluka postupao prema vlastitoj volji, a ne u skladu sa pravnom normom, time bi se narušila ne samo pravna vezanost nego i zakonitost koja je s njom povezana. Kao što je već istaknuto, svako postupanje izvan okvira pravnih pravila ili odlučivanje prema vlastitoj volji krši temeljno načelo zakonitosti.

⁶ *Ibid.*, str. 327.-328.

3. DONOSITELJI UPRAVNIH AKATA

Upravne akte donose organi državne vlasti, odnosno tijela državne uprave.⁷ Ovlasti donošenja upravnog akta pripada državnim tijelima, odnosno organima državne uprave, temeljem zakonskih i ustavnih ovlaštenja. Uobičajeno je da pojedinci ili organizacije van državnog sustava nemaju ovu nadležnost, osim ako im nije posebno dana zakonom ili drugim propisima. U nekim pristupima upravnom pravu, pojam "organa uprave" može se proširiti i na druge entitete izvan državne uprave koji imaju ovlast djelovanja u upravnim stvarima. Tako se pojam donositelja upravnog akta može tumačiti šire, uključujući i subjekte izvan državne uprave, ovisno o tome što konkretni pravni okvir dopušta i koja pravila u njemu vrijede.⁸ S obzirom na to da određeni upravni poslovi danas pripadaju i subjektima izvan državne uprave, moguće je da se kao nositelji upravnih akata pojave i druge organizacije koje nisu dio državnih struktura.

3.1. Uvjeti za donošenje upravnog akta

Za zakonito donošenje upravnog akta, potrebno je da donositelj bude ovlašten, da postupak bude pravilno proveden te da akt ima sadržaj i oblik koji su određeni pravnim propisima.⁹ Pored pravilnog provođenja postupka donošenja, očekuje se i valjanost samog akta.¹⁰ Iz toga proizlazi da, ukoliko akt sadrži nepravilnosti u obliku ili sadržaju ili ga donese neovlaštena osoba, takav akt ne bi bio valjan, a njegovo donošenje bilo bi protivno načelima utvrđenim pravnom normom i zakonitom djelovanju. Unutar hrvatskog pravnog sustava prihvaćeno je stajalište da upravne akte ne donose isključivo državna tijela (uključujući tijela regionalne i lokalne samouprave), već to pravo imaju i pravne osobe van sustava državne uprave jer su im javne ovlasti dodijeljene posebnim zakonima. „Zakonodavac, dakle, može uvijek, kad smatra primjerenim, jedan posao državne uprave (prema tome i posao odlučivanja u pojedinim upravnim stvarima donošenjem upravnog akta) prenijeti pravnoj osobi koja raspolaže javnim ovlastima.“¹¹ U današnjoj modernoj upravi za donošenje upravnog akta osigurava se poseban upravni postupak kojem je cilj doći do materijalne istine odnosno osigurati aktu ispravan sadržaj, ali isto tako omogućiti strankama da štite svoja prava.¹² Donošenje upravnog akta dakako razlikuje se s obzirom na

⁷ Krišković, V., Krbek I., Ivančević, V., Borković, I., Medvedović, D., *Hrestomatija upravnog prava*, Društveno veleučilište u Zagrebu, Zagreb, 2003., str. 14.

⁸ Borković, I., *op. cit.* u bilj. 4, str. 329.

⁹ Krišković, *et al.*, *op. cit.* u bilj. 8, str. 35.

¹⁰ *Ibid.*

¹¹ Borković, I., *op. cit.* u bilj. 4, str. 364.

¹² Krišković, *et al.*, *op. cit.* u bilj. 8, str. 35.

vrstu akta i pravnog sustava određene države, ali kao što je već spomenuto, bitno je pridržavati se određenih koraka u donošenju da bi akt mogao biti ispravan.¹³

¹³ *Ibid.*

4. OBILJEŽJA UPRAVNOG AKTA U UPRAVNOM SPORU

Kao što naziv sugerira, upravni akti mogu biti predmet upravnog spora, jer se upravni spor može voditi isključivo protiv upravnog akta.¹⁴ Da bi upravni akt mogao biti predmetom upravnog spora, mora ispunjavati određene uvjete, odnosno imati sljedeća obilježja:

- a) biti pojedinačan autoritativni pravni akt,
- b) odnositi se na rješavanje upravne stvari koja uključuje konkretno pravo ili obvezu pojedinca, pravnu obvezu ili obvezu druge stranke,
- c) biti donesen od nadležnog tijela u sklopu upravnog postupka.

Upravni spor prvi put se spominje u Francuskoj tijekom 19. stoljeća, gdje se razvija kao koncept pravne države, a kasnije se pojavljuje i u drugim europskim zemljama.¹⁵ Danas upravni spor u većinskom dijelu zemalja predstavlja oblik sudskog nadzora nad zakonitošću akata koje donose upravna tijela i druge institucije uključene u upravne poslove.¹⁶ U organizacijskom smislu, postoje dva pristupa rješavanju upravnih sporova. Jedan od njih je anglosaksonski sustav, razvijen u Velikoj Britaniji, gdje se upravni sporovi rješavaju pred sudovima opće nadležnosti ili redovnim sudovima. Države koje također koriste ovaj model rješavanja između ostalog su: SAD, Kanada, Indija, Australija i dr.¹⁷ Drugi sustav koji nastaje u Francuskoj, a slijede ga većina država u Europi ali i Hrvatska, sustav je u kojemu su za rješavanje upravnih sporova nadležni posebni tj. specijalizirani sudovi koji su osnovani isključivo za to.¹⁸ Što se tiče vrste upravnih sporova, nekoliko je kriterija kojima se utvrđuju, a najznačajnija je podjela na sporu pune jurisdikcije te spor o zakonitosti. Spor o zakonitosti ne ulazi u meritorno rješavanje stvari, odnosno ograničava se isključivo na utvrđivanje zakonitosti u formalnom i materijalnom smislu akta koji je predmet spora. S druge strane, u sporu pune jurisdikcije sud ulazi u meritornu raspravu i odlučuje o samoj suštini predmeta spora.¹⁹ Stranke u upravnom sporu, uključujući građane, pravne osobe ili ustanove koje su bile sudionici upravnog postupka, mogu pokrenuti upravni spor ako smatraju da je odlukom narušeno njihovo pravo ili zakonom zaštićeni interes.²⁰ Građani i druge zainteresirane strane imaju mogućnost zaštititi svoja stečena prava i interese putem upravnog spora ako smatraju da su postupcima upravnih tijela ta prava povrijeđena.

¹⁴ Krijan, P., Krijan Žigić, L., *Komentar zakona o upravnim sporovima*, Novi informator; Zagreb, 2006., str. 29.

¹⁵ *Ibid.*, str. 21.

¹⁶ *Ibid.*

¹⁷ *Ibid.*

¹⁸ *Ibid.*

¹⁹ *Ibid.*, str. 22.

²⁰ *Ibid.*, str. 25.

5. VRSTE UPRAVNIH AKATA

Podjela upravnih akata prema njihovoj složenosti ne može se temeljiti na samo jednom kriteriju. Prepoznavanjem specifičnih obilježja koja čine osnovne značajke određene kategorije, moguće je odrediti nekoliko različitih podjela, dok se pripadnost određenoj kategoriji utvrđuje u samom aktu.²¹ U teoriji se upravni akti dijele na konstitutivne i deklaratorne, one donesene po prijedlogu stranke i po službenoj dužnosti, pozitivne i negativne, individualne i generalne, jednostavne i složene, slobodne i pravno vezane, te one donesene u posebnom postupku.

5.1. Konstitutivni i deklaratorni upravni akti

Konstitutivni akti su pravni akti kojima se uspostavljaju, modificiraju ili ukidaju pravni odnosi. Upravno-pravni akt predstavlja specifičan pravni institut čije donošenje podliježe posebnim pravilima o nastanku, važenju i prestanku. Ovi akti sami po sebi stvaraju pravne odnose koji ranije nisu postojali.²² Kod donošenja konstitutivnih akata bitno je utvrditi postoji li zakonska osnova za njihov nastanak. Tako organ koji ih donosi zapravo obavlja dvije uloge: uspostavlja pravni odnos i osigurava da je taj odnos zakonski valjan.²³ Kada je riječ o vremenu stupanja na snagu i pravnim učincima, konstitutivni akti obično proizvode učinke samo za buduće razdoblje, odnosno *ex nunc*. Ipak, postoje iznimke gdje konstitutivni akti mogu imati retroaktivno djelovanje, *ex tunc*. Primjer za to je situacija u kojoj je prethodni akt poništen, a o toj se temi odlučuje novim konstitutivnim aktom. S druge strane, deklaratorni akti u pravilu djeluju *ex tunc*, odnosno od trenutka kada je nastao neki pravni odnos koji se ovim aktom utvrđuje.²⁴ Jedan od važnih aspekata kod razlikovanja različitih vrsta akata je mogućnost diskrecijske ocjene. Prema literaturi, diskrecijska ocjena se odnosi uglavnom na konstitutivne akte, ali taj kriterij ima prvenstveno kvantitativnu dimenziju jer je diskrecijska ocjena znatno češća kod konstitutivnih u odnosu na deklarativne akte.²⁵ Deklaratorni akti služe za utvrđivanje ispunjenosti uvjeta propisanih pravnom normom, čime omogućuju nastupanje određene pravne situacije, odnosno potvrđuju postojanje određene sposobnosti ili svojstva.²⁶ To znači da

²¹ Borković, I., *op. cit.*, u bilj. 4, str. 366-367.

²² *Ibid.*, str. 332.

²³ Krišković, *et al.*, *op. cit.* u bilj. 8, str. 17.

²⁴ Borković, I., *op. cit.*, u bilj. 4, str. 333.

²⁵ *Ibid.*

²⁶ *Ibid.*, str. 332.

deklaratorni akti potvrđuju već postojeći pravni odnos te im je funkcija isključivo utvrđivanje tog odnosa.

5.1.1. Vrste konstitutivnih upravnih akata

Generalne značajke konstitutivnih upravnih akata koje su ranije spomenute služe kao temelj za njihovo razvrstavanje u različite podvrste. Jedna od tih podjela temelji se na tome uspostavlja li akt novi pravni odnos ili mijenja, odnosno ukida, već postojeći. Konstitutivni upravni akti su stvarateljski akti kojima se uspostavlja, mijenja ili ukida određeni pravni odnos. Njihovo djelovanje odnosi se na budućnost (*ex nunc*), a mogu uključivati mogućnost diskrecijskog odlučivanja. Dijele se na one kojima se pravni odnos uspostavlja, mijenja ili prestaje, te na obvezujuće (kojima se stranci nameće određena obveza) i ovlašćujuće (kojima adresat stječe novo pravo i mogućnost njegova korištenja).²⁷

5.1.2. Ovlašćujući i obvezujući konstitutivni akti

Ovlašćujući (favorabilni) konstitutivni upravni akti odlikuju se time što omogućuju adresatu sticanje prava koje prethodno nije posjedovao, ali i mogućnost ostvarivanja tog prava. Primjer za to je dozvola za nošenje i držanje oružja.²⁸ Isto tako, obvezujući, odnosno onerozni upravni akti, su akti kojima se strankama nameću određene obveze, kao što je, na primjer, obveza plaćanja poreza. Ovi akti također mogu uključivati zabrane, nalog za određene radnje ili zahtjev za trpljenje nečega.²⁹ Kao primjer zabrane može se navesti zabrana odlaganja otpada koji zagađuje okoliš.

5.1.3. Dozvola i povlastica

Dozvole i povlastice spadaju u kategoriju ovlašćujućih konstitutivnih upravnih akata. Dozvola je upravni akt kojim nadležno tijelo potvrđuje već postojeće pravo pojedinca na obavljanje

²⁷ Romić, D., *Upravno pravo - opći dio*, Veleučilište „Lavoslav Ružička“ u Vukovaru, Vukovar, 2017, dostupno na: <https://vevu.hr/wp-content/uploads/2021/09/50Upravno-pravo-opci-dio.pdf> (15. studenog 2024.).

²⁸ Borković, I., *op. cit.*, u bilj. 4, str. 334.

²⁹ *Ibid.*

određene aktivnosti, čime to pravo postaje službeno priznato. Primjerice, građevinska dozvola omogućuje investitoru gradnju u skladu s propisima.³⁰

Povlastica je upravni akt kojim se pojedincu ili pravnoj osobi dodjeljuje posebno pravo ili privilegija koja nije dostupna svima, često uz ispunjenje određenih uvjeta. Primjer povlastice je dozvola za obavljanje vezanih ili povlaštenih obrta, koja se izdaje na temelju Pravilnika o vezanim i povlaštenim obrtima i načinu izdavanja povlastica.³¹

Oba ova akta imaju za cilj regulirati određene aktivnosti u skladu s javnim interesom, osiguravajući da ih obavljaju osobe koje ispunjavaju propisane uvjete.

5.1.4. Odobrenje

Odobrenje predstavlja vrstu konstitutivnog upravnog akta, pri čemu zakon zahtijeva suglasnost određenih organa kako bi određeni upravni akti stupili na snagu.³² Primjerice, za obavljanje određenih djelatnosti ili izvođenje građevinskih radova često je potrebno prethodno odobrenje nadležnog tijela. Odobrenje se izdaje nakon što se utvrdi da su ispunjeni svi zakonom propisani uvjeti, čime se osigurava zakonitost i usklađenost s javnim interesom. Ovaj akt ima konstitutivni karakter jer stvara novo pravno stanje, omogućujući adresatu da započne s određenom aktivnošću koja prethodno nije bila dopuštena bez takve suglasnosti. Primjerice, za obavljanje određenih djelatnosti ili izvođenje građevinskih radova često je potrebno prethodno odobrenje nadležnog tijela.³³

5.1.5. Akti koji kreiraju trajni pravni odnos

Ova podvrsta konstitutivnih akata odnosi se na akte kojima se uspostavlja trajni pravni odnos između subjekata. Takvi akti mogu uključivati, primjerice, dodjelu koncesija ili sklapanje ugovora o javnim uslugama, gdje se uspostavlja dugoročni pravni odnos između javnopravnog tijela i privatnog subjekta. Ovi akti često definiraju prava i obveze stranaka na dulje vremensko razdoblje, čime se osigurava kontinuitet u pružanju određenih usluga ili korištenju resursa.

³⁰ Odvjetnik Strnišćak, *Građevinska dozvola*, <https://www.odvjetnik-strniscak.hr/odvjetnik/gradevinska-dozvola/> (15. studenog 2024.)

³¹ Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Pravilnik o vezanim i povlaštenim obrtima i načinu izdavanja povlastica, dostupno na: <https://portor.gov.hr/dokumenti/42%2011.4.2008%20Pravilnik%20o%20vezanim%20i%20povla%C5%A1tenim%20obrtima%20i%20na%C4%8Dinu%20izdavanja%20povlastica.htm> (15. studenog 2024.).

³² Krišković, *et al.*, *op. cit.* u bilj. 8, str. 24.

³³ Zakon o koncesijama, pročišćeni tekst zakona, Narodne novine, br. 69/17, 107/20.

Primjerice, koncesijski ugovori omogućuju privatnim subjektima korištenje javnih dobara ili obavljanje javnih usluga uz određene uvjete, čime se uspostavlja trajni pravni odnos između koncesionara i davatelja koncesije.³⁴

5.2. Akti o podjeljivanju sposobnosti

Konstitutivni akti također uključuju one kojima se pojedincima ili pravnim osobama dodjeljuju određene sposobnosti ili ovlasti. To može obuhvaćati priznavanje stručnih kvalifikacija, izdavanje licenci za obavljanje specifičnih djelatnosti ili dodjelu pravne osobnosti određenim subjektima. Ovi akti omogućuju adresatima da stječu nova prava ili status koji im prethodno nije bio dostupan, čime se proširuju njihove pravne mogućnosti djelovanja. Primjerice, izdavanje dozvole za obavljanje liječničke prakse omogućuje pojedincu da legalno pruža medicinske usluge, dok registracija trgovačkog društva dodjeljuje pravnu osobnost novoj poslovnoj jedinici.³⁵

5.2.1. Akti administrativnog kažnjavanja

Upravni akti obuhvaćaju i akte administrativnog kažnjavanja, koji sadrže deklaratorne i konstitutivne elemente. Deklaratorni elementi odnose se na utvrđivanje krivnje, dok konstitutivni elementi uključuju izricanje kazne. Primjeri takvih akata mogu biti opomene, gdje se prekršitelju, bilo usmeno ili pisano, daje upozorenje zbog određenog ponašanja. Prema Prekršajnom zakonu Republike Hrvatske, „opomena je prekršajno pravna sankcija koja se kao mjera upozorenja može primijeniti prema počinitelju prekršaja za koji je propisana kao jedina kazna novčana kazna do 663,61 eura, ako se prema postupanju počinitelja, njegovoj krivnji i prouzročenoj posljedici radi o očito lakom obliku tog prekršaja i kad se s obzirom na sve okolnosti koje se tiču počinitelja ili posebno njegova odnosa prema oštećeniku i naknadi štete prouzročene prekršajem steknu uvjeti za postignuće svrhe mjere upozorenja bez kažnjavanja.“³⁶

³⁴ *Pitanja i odgovori*, dostupno na: <https://mfin.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/koncesije-dp/koncesije-jpp/%C4%8Cesto%20postavljena%20pitanja.pdf> (15. studenog 2024.).

³⁵ Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, *Upravni postupak i upravni sporovi*, dostupno na: <https://mpudt.gov.hr/istaknute-teme/drzavni-ispit/primjeri-pitanja-i-odgovora-za-provjeru-znanja/primjeri-pitanja-i-odgovora-za-srednju-strucnu-spremu/upravni-postupak-i-upravni-sporovi/22831> (15. studenog 2024.).

³⁶ Prekršajni zakon, pročišćeni tekst zakona, Narodne novine, br. 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, 70/17, 118/18, 114/22.

5.2.2. Akt-uvjet

Radi se o upravnim aktima koji spadaju u konstitutivne upravne akte i temelje se na uspostavljanju niza pravnih odnosa. Primjeri tih akata uključuju stvaranje općih pravnih položaja ili pravnih statusa, kao što su dodjela državljanstva ili imenovanje na službeni položaj. Osim toga, mnoge povlastice i dozvole također spadaju u ovu kategoriju.³⁷ Pravna situacija bi se tada prilagođavala promjenama u pravnim propisima.

5.2.3. Dispenz

Dispenz je konstitutivni upravni akt koji omogućava donosiocu akta da, temeljem zakonskog ovlaštenja, odustane od primjene strožih uvjeta i umjesto njih primijeni blaže uvjete prema adresatima. Dispenz je neovisan pravni akt koji, iako „ne može biti shvaćen kao tzv. složeni upravni akt“³⁸, zapravo stvara uvjete za nastanak pravnog odnosa na način da se uklone za to zakonske smetnje. Sukladno Zakonu o obrani iz 1993., iznimno je moguće da stranci obavljaju poslove vezane uz obranu, ali po prethodnoj suglasnosti ministra obrane, unatoč tome što je državljanstvo Republike Hrvatske uvjet rada unutar Ministarstva obrane. Prema Zakonu o obrani iz 1993. kao primjer takve vrste akta dopušta se, iznimno, da poslove i zadatke koji su od osobnog interesa za obranu mogu obavljati i stranci, uz prethodnu suglasnost ministra obrane iako je jedan od uvjeta za rad u ministarstvu obrane upravo državljanstvo RH.³⁹ Također, može se, na primjer, imenovati državni službenik koji nema domaće državljanstvo ili koji je mlađi ili stariji od zakonom propisane dobne granice.

5.2.4. Osobni konstitutivni upravni akti

Osobni akti, kao podvrsta konstitutivnih upravnih akata, odlikuju se time da ovlaštenja i obveze proizlaze iz samog akta i nisu prenosiva. Svaka mogućnost prijenosa ovlaštenja mora biti predviđena pravnom normom. Osobna prava koja proizlaze iz ovih akata vezana su uz određene osobe, pa se izvršenje tih prava veže za tu osobu. Zato je važno odrediti odnosi li se dozvola na određeni objekt, osobu ili oboje. Primjeri osobnih akata uključuju ugovore o kupoprodaji nekretnina, bračne ugovore ili nasljedne dokumente.

³⁷ Krišković, *et al.*, *op. cit.* u bilj. 8, str. 24-25.

³⁸ Ivančević, V., *op. cit.*, u bilj. 1, str. 296

³⁹ Borković, I., *op. cit.*, u bilj. 4, str. 335.

Kod stvarnih upravnih akata, za razliku od osobnih, ovlaštenja se ne temelje na samom aktu, već na vezi koju taj akt ima s određenom stvari. Ovakva ovlaštenja mogu imati svi koji su u vezi s tim pitanjem, poput onih koji imaju odnos vlasništva.⁴⁰ Primjeri stvarnih akata uključuju, na primjer, oglašavanje građevina ili objekata za specifičnu upotrebu, kao i situacije gdje se pojedine stvari oduzimaju iz privatne upotrebe i stavljaju u službu javnosti, odnosno proglašavanje nečega javnim dobrom.

5.2.5. Jednostavni i složeni upravni akti

Jednostavni upravni akti, što je očito iz njihovog naziva, uključuju samo jedan organ koji odlučuje o upravnoj stvari. Obično su precizni, jasni i sažeti, te obuhvaćaju odluke donesene na temelju važećih zakona ili propisa. Iako su jednostavni, ovi akti imaju pravnu snagu i obvezujući su, a odgovornost organa od kojeg su donijeti uključuje ispunjavanje obveza propisanih ovim aktima. Složeni upravni akti, s druge strane, uključuju dva ili više organa u procesu donošenja odluke. Ovakvi akti su složeni bez obzira na broj uključenih organa, a zahtijevaju usklađivanje i suradnju tih organa, bilo da daju mišljenje, potvrdu ili zajednički donose odluku. Pravna norma mora jasno definirati uvjete za ovu suradnju.⁴¹

5.3. Pozitivni i negativni upravni akti

Pozitivni upravni akti su akti u kojima uprava prihvaća zahtjev stranke i dodjeljuje joj pravo ili ovlaštenje. Negativni upravni akti, također poznati kao odbijajući akti, donose se kada organ odbije zahtjev stranke. To može uključivati i situacije u kojima organ odbacuje zahtjev zbog formalnih grešaka ili nepravovremenosti, čime se sprječava daljnje odlučivanje o tom zahtjevu. Iako u oba slučaja ne dolazi do promjene u pravnom statusu stranke, u prvom slučaju organ odlučuje o meritumu stvari, dok u drugom odbacuje zahtjev zbog proceduralnih nedostataka. Negativni akti po službenoj dužnosti rijetko se donose, ali se mogu pojaviti u postupcima u kojima se odlučuje o obvezama ili pravima većeg broja osoba.⁴² U ovakvim situacijama, negativni ili pozitivni učinci upravnog akta mogu se pojaviti na različite načine. Na primjer, kada interesi stranaka nisu isti, akt može biti pozitivan za jednu stranku, a negativan za drugu. Primjerice, za slučaj da jedna stranka potražuje građevinsku dozvolu, a druga se protivi.

⁴⁰ *Ibid.*

⁴¹ *Ibid.*, str. 340.

⁴² *Ibid.*, str. 337.

Također, postoje slučajevi kada je moguće parcijalno odlučiti o predmetu postupka, pa akt može imati djelomično pozitivne i djelomično negativne učinke. Osim toga, ako nadležni organ ne uzima u obzir zahtjev stranke i ne donese odluku u propisanom vremenu, to se naziva šutnjom administracije.

Pri podjeli upravnih akata na individualne i generalne, ključno je uzeti u obzir način na koji se određuju stranke čija prava ili obveze akt obuhvaća. Kod individualnih upravnih akata adresati su označeni pojedinačno i poimence, neovisno o njihovom broju. Nasuprot tome, kod generalnih upravnih akata adresati nisu određeni poimence, već se prema određenim svojstvima adresata zaključuje na koje se osobe akt odnosi.⁴³ Obje vrste akata odnose se na konkretnu upravnu stvar, s time da se generalni akt razlikuje od pravne norme po načinu određivanja adresata, što ujedno omogućuje ekonomičniju provedbu postupaka.

5.3.2. Rješenja i zaključci

Prema Zakonu o općem upravnom postupku, rješenja i zaključci donose se u skladu s pravilima koja određuju da se upravne stvari odlučuju rješenjem. Rješenje je obično donosi pisanim putem, dok se usmeni oblik koristi samo u posebnim slučajevima kada je nužno radi očuvanja sigurnosti i javnog reda. Zaključak je obvezno usmen, ali može biti zatražen u pisanom obliku ako to stranka zahtijeva.⁴⁴

5.3.3. Upravni akti doneseni na prijedlog ili uz pristanak stranke

Upravni akti doneseni na prijedlog ili uz pristanak stranke podrazumijevaju da javnopravno tijelo ne postupa samoinicijativno, već donosi akt tek na temelju zahtjeva ili suglasnosti stranke. Takvi akti često se odnose na postupke poput naturalizacije ili otpusta iz državljanstva. Pristanak stranke u ovim slučajevima predstavlja ključni zakonski uvjet za donošenje akta, a njegovo izostajanje može rezultirati ništavošću akta. Prema Zakonu o općem upravnom postupku, akti doneseni na prijedlog stranke podrazumijevaju postojanje odgovarajućeg

⁴³ Enciklopedija.hr, *Upravni akt*, dostupno na: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=63272> (15. studenog 2024.).

⁴⁴ Zakon o općem upravnom postupku, NN 47/09, 110/21, čl. 96., 97.

prijedloga koji je nužna procesna pretpostavka za postupanje nadležnog tijela sa svrhom vođenja postupka i donošenja upravnog akta.⁴⁵

5.3.4. Anticipirani i retroaktivni upravni akti

Anticipirani upravni akti, u usporedbi s retroaktivnim, odgađaju početak svojih pravnih učinaka, što znači da ti učinci nastupaju kasnije nego obično. Ovi akti se donose unaprijed, prije nastupanja određenih događaja ili ispunjenja uvjeta. Učestalo se upotrebljavaju za planiranje ili predviđanje budućih upravnih postupaka i odluka. Takvi akti mogu biti od koristi kad je potrebno osigurati pravilan postupak za brzu reakciju u slučaju stvarnog događaja. Na primjer, zahtjev za dozvolu može biti podnesen unaprijed, ali dozvola se izdaje tek nakon što su ispunjeni zakonski uvjeti.

Međutim, osim koristi, postoje i problemi s anticipiranim aktima, posebno u pogledu pravnih propisa. Takvi akti imaju odgođeni učinak, pa bi moglo doći do situacije u kojoj propis prestane važiti prije nego što uvjeti budu ispunjeni, čime bi i akti doneseni prema tom propisu postali nevažeći. Također, potrebno je da zakon propisuje ovlast za donošenje anticipiranih akata, kako bi njihovo donošenje bilo dopušteno.

⁴⁵ Odvjetnik Strniscak, *Upravni akt*, dostupno na: <https://www.odvjetnik-strniscak.hr/odvjetnik/upravni-akt/> (15. studenog 2024.).

5.3.5. Upravni akti predstavničkih tijela i poglavarstava

Poglavarstva i predstavnička tijela, prema općim aktima lokalnih jedinica i zakonskim smjernicama, donose akte koji se odnose na izbor, imenovanje i razrješenje osoba s određenih dužnosti. Ovi akti reguliraju unutarnja organizacijska pitanja unutar tih tijela. Za neke dužnosti nisu propisani posebni uvjeti, pa tijelo od kojeg se donosi odluka ima potpunu slobodu u odabiru. Međutim, za dužnosti poput općinskog načelnika, gradonačelnika ili župana postoje minimalni uvjeti, primjerice da kandidati moraju biti članovi predstavničkog tijela u trenutku izbora.⁴⁶

5.4. Slobodni i pravno vezani upravni akti

Slobodni i pravno vezani upravni akti predstavljaju dva različita pristupa unutar upravnog prava. Kod razgraničavanja tih akata važno je napomenuti da su pravno vezani akti oni koji su u potpunosti određeni zakonskim propisima i uvjetima, te moraju biti u skladu s njima u svakom svom dijelu.⁴⁷ Uprava prilikom donošenja svojih akata mora se pridržavati zakonskih propisa, koji predstavljaju osnovu za njezino djelovanje. Takvi akti dolaze s jasno definiranim uvjetima, ograničenjima i obvezama, prema kojima upravni organ ima dužnost postupiti u skladu s propisanim zakonskim smjernicama. Kao primjer, rješenje o izdavanju građevinske dozvole obvezno uključuje poštovanje zakonskih uvjeta za njegovu valjanost.

Slobodni upravni akti podrazumijevaju donošenje odluka temeljenih na diskrecijskoj ocjeni, no taj pojam ne znači da su akti uistinu "slobodni". Čak i kada se koristi diskrecijska ocjena, mora postojati pravna osnova i minimalni uvjeti utemeljeni na Zakonu za donošenje odluke. Na primjer, odluka o dodjeli potpore poduzetnicima može biti donesena prema slobodnoj procjeni, uz poštovanje relevantnih zakonskih smjernica.

Akti koji ne podliježu sudskoj kontroli uključuju one koje upravni organ donosi unutar svojih zakonskih ovlasti, a u kojima sudovi ne mogu intervenirati, osim u slučaju dokazivanja nezakonitog postupanja ili zloupotrebe. To uključuje tehnička pitanja i administrativne postupke poput izdavanja dozvola, koji često nisu podložni sudskom preispitivanju. Iako takvi akti nisu podložni kontroli, ipak to ne znači da su izvan zakona. Ako postoji sumnja na nezakonitost ili zloupotrebu, moguće je poduzeti pravne korake za preispitivanje tih akata.

⁴⁶ Antić, T., *Odnos lokalne samouprave prema građanima- pojedinačni akti i radnje*, Hrvatska javna uprava, 2005., str. 159.

⁴⁷ Krišković, *et al.*, *op. cit.* u bilj. 8, str. 28-29.

5.4.1. Neispravni i nepravilni upravni akti

Neispravni upravni akti mogu biti protupravni (nezakoniti), što znači da je njihovo donošenje dovelo do kršenja pravnih normi u sustavu pozitivnog prava. Uz to, postoje i nepravilni ili nesvršishodni akti koji ne zadovoljavaju javni interes. Donošenje upravnih akata regulirano je pravnim normama, a njihov donositelj mora težiti postizanju cilja zbog kojeg je akt donesen, poštujući načelo zakonitosti i provodeći potrebnu proceduru. Akt mora u cijelosti biti u skladu s pravnom normom, a svako odstupanje može rezultirati nezakonitošću i posljedično nepravilnom primjenom formalnog i materijalnog prava. Nepravilnosti u upravnom aktu mogu se pojaviti u svim njegovim dijelovima ili samo u pojedinim dijelovima akta. Bitno je naglasiti da akt može u sebi sadržavati grešku čak i ako formalno ne krši pravni propis, ali ne ispunjava cilj radi kojeg se donosi. Donositelj akta mora osigurati njegovu pravilnost, ali i zaštitu društvenog interesa.⁴⁸

Neispravnost može zahvatiti cijeli upravni akt ili samo jedan njegov dio. Ako je akt u potpunosti neispravan, može se ukinuti, čime se stavlja van snage svi dijelovi tog akta putem izvanrednih ili redovnih pravnih sredstava. Ukoliko je pogrešan samo dio akta, moguće je poništiti samo navedeni dio, bez utjecaja na ostale. Na primjer, greška u uputi o pravnom lijeku može utjecati na mogućnost žalbe, ali ne i na cijeli akt.

Posebna pozornost posvećuje se ništavnim i oborivim upravnim aktima. Oborivi akti sadrže blaže greške i zadržavaju pravnu snagu; ako se ne poduzmu pravna sredstva unutar propisanog roka, takvi akti postaju neizmjenjivi. Sredstva za izmjenu oborivih akata navedena su u Zakonu o općem upravnom postupku (ZOUP), uključujući žalbu višem tijelu, tužbu u upravnom sporu te izvanredna pravna sredstva. Nasuprot tome, ništavi akti sadrže teže greške koje predstavljaju ozbiljno kršenje zakonitosti, što ima značajne pravne posljedice. Ništavost akta je nepopravljiva i na nju se može pozvati bilo tko, u bilo kojem trenutku, jer se smatra da akt nikada nije bio pravno valjan. Ništavost se može proglasiti službeno ili po prijedlogu stranke, i uvijek djeluje unatrag, *ex tunc*.

Kod oborivih akata ukidanje ima učinak prestanka važenja akta od trenutka donošenja odluke, pri čemu akt više ne proizvodi pravne učinke, ali posljedice nastale prije ukidanja ostaju. S druge strane, poništavanje upravnog akta ima retroaktivan učinak, uklanjajući sve pravne

⁴⁸ Kovačević, N., *Pojam i značaj upravnih akata*, dostupno na: <https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/0017-0933/2010/0017-09331011530K.pdf> (15. studenog 2024.).

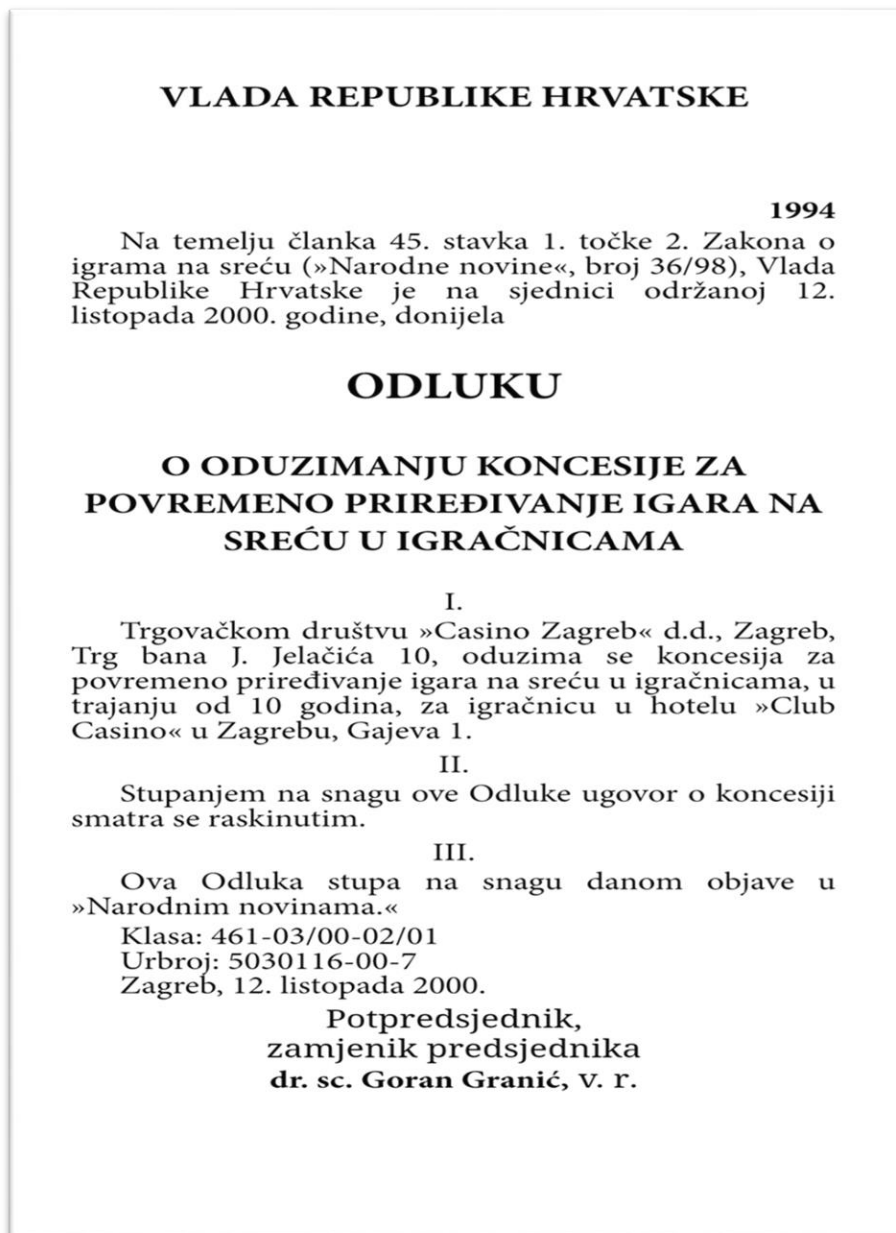
posljedice koje je akt generirao od momenta stupanja na snagu, djelujući također *ex tunc*.⁴⁹ Iz do sada iznesenog može se zaključiti da se poništavanje primjenjuje na akte s ozbiljnijim greškama koje utječu na njihovu valjanost, dok se ukidanje koristi kod upravnih akata s blažim oblicima grešaka. Također je važno spomenuti i konvalidaciju pogrešnih upravnih akata. Konvalidacija predstavlja naknadno potvrđivanje valjanosti upravnog akta, što je moguće samo kod oborivih akata. Kada se radi o ništavom aktu, zbog ozbiljnosti grešaka i njihovih posljedica, konvalidacija nije dopuštena.

⁴⁹ Borković, I., *op. cit.*, u bilj. 4, str. 357-358.

6. PRIMJER NEISPRAVNOG UPRAVNOG AKTA

Ovdje je prikazan primjer neispravnog upravnog akta, konkretno Odluka o oduzimanju koncesije za povremeno priređivanje igara na sreću u igraonicama, koja je donesena od strane Vlade Republike Hrvatske. Odluka se koristi kao primjer u kontekstu razmatranja neispravnih upravnih akata.

Slika 1. Odluka o oduzimanju koncesije za povremeno priređivanje igara na sreću u igraonicama

Izvor: Nar. Nov., br. 102/00

6.1. Analiza primjera

Prvo je potrebno osvježiti pamćenje o sastavnim dijelovima upravnog akta, što će olakšati prepoznavanje grešaka. Obvezni dijelovi uključuju:⁵⁰

- naslov,
- uvodni dio,
- dispozitiv (izreku),
- obrazloženje,
- pravnu pouku,
- potpis i pečat.

Primjer nepravilnog upravnog akta prikazan u prethodnom slajdu odnosi se na Odluku Vlade Republike Hrvatske o uskraćivanju koncesije za povremeno održavanje igara na sreću u za to predviđenim mjestima. S obzirom na to da koncesija obuhvaća brojna prava i obveze, njezino oduzimanje zahtijeva postupanje u skladu s načelom zakonitosti. Ovaj primjer pokazuje da takav standard nije ispoštovan. Upravni akti odlučuju o pravima i obvezama stranaka, pa moraju biti pravilno sastavljeni kako bi se izbjeglo kršenje prava. Ovaj primjer ilustrira povredu prava trgovačkog društva kao stranke, s obzirom na to da u odluci nedostaju ključni elementi poput izreke (dispozitiva), obrazloženja i upute o pravnom lijeku. Dispozitiv je ključan za razjašnjenje pitanja u upravnom postupku, obrazloženje treba omogućiti stranci razumijevanje razloga odluke, a uputa o pravnom lijeku daje mogućnost žalbe ili pokretanja upravnog spora ako su njezini interesi ugroženi. Iako se tužba može podnijeti temeljem ustavnih prava, ovakvi akti narušavaju pravnu sigurnost u upravnim postupcima. Ovaj slučaj jasno pokazuje kako upravni akt ne treba, odnosno kako ne bi smio izgledati.

⁵⁰ Kasabašić, Š., *Uredsko poslovanje u primjeni i postupanje s podnescima stranaka u upravnom postupku*, Novi informator, Zagreb, 2007., str. 52.

7. ZAKLJUČAK

Upravni akti čine osnovu djelovanja javne uprave, omogućujući regulaciju prava, obveza i pravnih interesa građana i pravnih osoba u skladu s važećim pravnim normama. Analiza provedena u ovom radu pokazala je da upravni akti nisu samo tehnički alati uprave već ključni instrumenti koji osiguravaju funkcioniranje pravnog poretka i zaštitu prava stranaka. Razmatranje pojmova, klasifikacija i obilježja upravnih akata ukazuje na njihovu kompleksnost te potrebu za pažljivim i zakonitim donošenjem.

Posebno je istaknuta važnost zakonitosti i pravilnosti u postupku donošenja upravnih akata, pri čemu je analizirani primjer neispravnog akta poslužio kao upozorenje na potencijalne posljedice nepravilnosti. Nepravilno doneseni akti mogu dovesti do povrede prava stranaka, narušavanja pravne sigurnosti i smanjenja povjerenja u rad javne uprave što se nikako ne bi smjelo događati.

Rad naglašava da su kontinuirano unapređenje pravnih procedura, edukacija donositelja odluka te dosljedna primjena načela zakonitosti ključni za osiguranje transparentnosti i učinkovitosti u javnoj upravi. Također, potrebno je nastaviti razvijati standarde i mehanizme koji će omogućiti pravodobno otkrivanje i ispravljanje pogrešaka u upravnim aktima, čime se dodatno jača pravna sigurnost i povjerenje građana u sustav ali i u rad javne uprave. Na taj način, upravni akti zadržavaju svoju temeljnu funkciju – zaštitu prava i interesa svih uključenih strana.

8. LITERATURA

Knjige

1. Borković, I., *Upravno pravo*, Informator, Zagreb, 1997.
2. Krišković, V.; Krbek, I.; Ivančević, V.; Borković, I.; Medvedović, D., *Hrestomatija upravnog prava*, Suvremena javna uprava, Zagreb, 2003.
3. Krijan, P.; Krijan Žigić, L., *Komentar zakona o upravnim sporovima*, Zagreb, 2006.
4. Kasabašić, Š., *Uredsko poslovanje u primjeni i postupanje s podnescima stranaka u upravnom postupku*, 2007.
5. Ivančević, V., *Institucije upravnog prava*, Knjiga I, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 1983.
6. Borković, I., *Upravno pravo*, VII. izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Narodne novine, Zagreb, 2002.

Članci u časopisima

1. Šprajc, I., *O važnosti sadržaja i forme upravnog akta: primjeri iz upravno pravne prakse*, Suvremeno poduzetništvo, vol. 11, br. 1, 2004., str. 150–155.
2. Antić, T., *Odnos lokalne samouprave prema građanima: pojedinačni akti i radnje*, Hrvatska javna uprava, 2005., str. 152–167.
3. Babac, B., *Upravni akt i pravnost upravnog djelovanja*, Pravni vjesnik, vol. 17, br. 3/4, 2001./2002., str. 47–164.

Pravni propisi

1. Zakon o općem upravnom postupku, Narodne novine, br. 47/09, 110/21.
2. Zakon o upravnim sporovima, pročišćeni tekst zakona, Narodne novine, br. 20/10, 143/12, 152/14, 94/16, 29/17, 110/21.
3. Prekršajni zakon, pročišćeni tekst zakona, Narodne novine, br. 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, 70/17, 118/18, 114/22.
4. Zakon o koncesijama, pročišćeni tekst zakona, Narodne novine, br. 69/17, 107/20.

Mrežni izvori

1. Enciklopedija.hr, *Upravni akt*, dostupno na: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=63272> (15. studenog 2024.).

2. Odvjetnik Strniscak, *Upravni akt*, dostupno na: <https://www.odvjetnik-strniscak.hr/odvjetnik/upravni-akt/> (15. studenog 2024.).
3. Kovačević, N., *Pojam i značaj upravnih akata*, dostupno na: <https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/0017-0933/2010/0017-09331011530K.pdf> (15. studenog 2024.).
4. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, *Pravilnik o vezanim i povlaštenim obrtima i načinu izdavanja povlastica*, dostupno na: <https://portor.gov.hr/dokumenti/42%2011.4.2008%20Pravilnik%20o%20vezanim%20i%20povla%20C5%A1tenim%20obrtima%20i%20na%20C4%8Dinu%20izdavanja%20povlastica.htm> (15. studenog 2024.).
5. Građevinska dozvola, dostupno na: <https://www.odvjetnik-strniscak.hr/odvjetnik/gradevinska-dozvola/> (15. studenog 2024.).
6. Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, *Upravni postupak i upravni sporovi*, dostupno na: <https://mpudt.gov.hr/istaknute-teme/drzavni-ispit/primjeri-pitanja-i-odgovora-za-provjeru-znanja/primjeri-pitanja-i-odgovora-za-srednju-strucnu-spremu/upravni-postupak-i-upravni-sporovi/22831> (15. studenog 2024.).
7. Romić, D., *Upravno pravo - opći dio*, Veleučilište „Lavoslav Ružička“ u Vukovaru, Vukovar, 2017, dostupno na: <https://vevu.hr/wp-content/uploads/2021/09/50Upravno-pravo-opci-dio.pdf> (15. studenog 2024.).
8. Pitanja i odgovori, dostupno na: <https://mfin.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/koncesije-dp/koncesije-jpp/%C4%8Cesto%20postavljena%20pitanja.pdf> (15. studenog 2024.).